

Onsdag den 14. december 2016

P8_TA(2016)0504

Redskaber under den fælles landbrugspolitik til at mindske prisudsvingene på landbrugsmarkederne**Europa-Parlamentets beslutning af 14. december 2016 om redskaber under den fælles landbrugspolitik til at mindske prisudsvingene på landbrugsmarkederne (2016/2034(INI))**

(2018/C 238/08)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306/2013, (EU) nr. 1307/2013 og (EU) nr. 1308/2013, hvor den fælles landbrugspolitik i Den Europæiske Union fastlægges,
- der henviser til den undersøgelse, som Europa-Parlamentets Udvalg om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter har udarbejdet med titlen »Status vedrørende redskaber til risikostyring gennemført af medlemsstaterne i perioden 2014-2020: nationale og europæiske rammer«,
- der henviser til forretningsordenens artikel 52,
- der henviser til betænkning fra Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter og udtalelse fra Budgetudvalget (A8-0339/2016),
- A. der henviser til, at ustabilitet og store prisudsving altid har karakteriseret landbrugsprodukter, og at disse forhold i de seneste år er blevet et strukturelt aspekt på både europæisk og globalt plan som følge af en række hurtige chok i efterspørgsel, udbud og pris;
- B. der henviser til, at landbruget skal imødegå den store udfordring, som følger med verdens befolkningsvækst, samtidig med at en stor del af jordens befolkning er underernæret, og prisudsvingene på landbrugsmarkederne som reaktion på udsving i produktionen og ubalancer mellem udbud og efterspørgsel bliver ved med at vokse;
- C. der henviser til, at klimaforandringer og skadegørere i landbruget mindsker landbrugsproduktionen, og at virkninger af klimaforandringerne såsom tørke og oversvømmelser bidrager til prisudsving;
- D. der henviser til, at makroøkonomiske betingelser kan spille en afgørende rolle for prisudsving, bl.a. strukturelle faktorer som vekselkurser, priserne på energi og gødning, rentesatser og spekulation på markederne for landbrugsprodukter;
- E. der henviser til, at de vigtigste aktører i verden på markedet for landbrugsprodukter uden for EU iværksætter politikker, der begrænser udsvingene, og at det på et G20-topmøde om landbrug i forbindelse med bæredygtig udvikling er blevet besluttet at bekæmpe de negative virkninger, som for store udsving på landbrugsråvarepriser har på fødevarer sikkerheden;
- F. der henviser til, at alle regioner i verden har deres egne produktionsmodeller og har indført forskellige foranstaltninger, hvad angår miljø og dyrevelfærd, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for kostprisen for produktion, og påpeger, at europæiske landbrugere skal kunne konkurrere på verdensmarkedet;
- G. der henviser til, at prisudsvingene for landbrugsprodukter kan vokse som følge af politiske valg som f.eks. handelsembargoer;
- H. der henviser til, at Den Europæiske Union i øjeblikket ikke har et ægte sikkerhedsnet til at bremse markedsudsving, hvilket har en stærk afskrækkende virkning på landbrugerens lyst til fortsat at arbejde på EU's område;

Onsdag den 14. december 2016

- I. der henviser til, at i de seneste årtier har markedsåbninger og valg, der fører til økonomisk globalisering, navnlig WTO's aftaler eller bilaterale handelsaftaler, gjort det muligt at opnå mere smidighed på markedet, men samtidig har de også medvirket til at forstærke prisudsvingene i landbrugssektoren;
- J. der henviser til, at landbrugerne har haft stigende produktionsomkostninger og opbygget større gæld, og at 2,4 mio. landbrugsbedrifter i EU er forsvundet mellem 2005 og 2010, hvilket har resulteret i et stort tab af arbejdspladser i landdistrikterne;
- K. der henviser til, at landbrugsmarkederne forstået som mødestedet mellem udbud og efterspørgsel i sagens natur er ustabile, at de finansielle aktører på markedet har tendens til at forstærke denne ustabilitet, og at den lave elasticitet i verdens fødevarerefterspørgsel og udbud af landbrugsprodukter bidrager til at øge den indvirkning, som reelle eller formodede ubalancer har på markedsdeltagerne, hvilket undertiden har enorme virkninger på landbrugsvarerpriserne;
- L. der henviser til, at finansialiseringen af verdensøkonomien og den medfølgende spekulation kan have en indvirkning på landbrugsmarkederne og bidrage til at øge ubalancerne og prisudsvingene, idet landbrugsråvarer anvendes som simple finansielle aktiver; der henviser til, at denne overdrevne finansialisering kan være ødelæggende og etisk forkastelig, hvis den truer fødevarerikkerheden for de fattigste og mest underernærede i verden, hvilket blev tydeliggjort af de frygtelige optøjer i 2008, der skyldtes hungersnød;
- M. der henviser til, at EU har et ansvar for at bidrage til fødevarerikkerheden i Europa og for at europæiske landbrugere og erhvervsgartnere forbliver konkurrencedygtige på verdensmarkedet;
- N. der henviser til, at landbrugs- og landbrugsfødevarersektoren er vigtig for EU's økonomi og har potentiale til at bidrage til bæredygtig vækst;
- O. der henviser til, at prisudsvingene skaber stor usikkerhed blandt producenter og forbrugere, idet førstnævnte betragter deres indkomst og evne til at investere og dermed den langsigtede rentabilitet af deres virksomhed som truet, når priserne er lave, mens forbrugernes muligheder for at brødføde sig selv og få adgang til basisvarer kan blive truet af høje fødevarerpriser, hvilket giver anledning til krisesituationer;
- P. der henviser til, at prisudsvingene skader landbrugssektoren og sektoren for landbrugsfødevarer, hvilket er ødelæggende for investeringer, vækst og beskæftigelse, og hvilket også i alvorlig grad kan påvirke forbrugernes forsyninger, fødevarerikkerheden og en velfungerende fælles landbrugspolitik;
- Q. der henviser til, at prisudsvingene begrænser landbrugernes evne til at investere og skabe beskæftigelse, hvilket bremser modernisering, innovation, unges lyst til at drive landbrug og generationsskift;
- R. der henviser til, at et bæredygtigt landbrug som kilde til fødevarer af høj kvalitet kun kan sikres, såfremt landbrugerne modtager passende priser af landmand, der dækker alle omkostningerne ved en bæredygtig produktion;
- S. der henviser til, at i forbindelse med den »digitale revolution« kan større gennemsigtighed på de europæiske markeder og rettidig adgang til oplysninger sammen med andre redskaber bidrage til at begrænse udsvingene på markederne og i priserne ved at give de økonomiske aktører bedre og mere objektiv adgang til udviklingen på landbrugsmarkederne, hvilket bidrager til at sikre landbrugernes indkomster og modvirke spekulation på landbrugsmarkederne;
- T. der henviser til, at den fælles landbrugspolitik som reformeret i 2013 omfatter redskaber til risikostyring inden for rammerne af politikken for udvikling af landdistrikter, men at kun 2 % af budgettet til den anden søjle og 0,4 % af budgettet for den fælles landbrugspolitik i øjeblikket bruges på disse værktøjer;

Nuværende situation og mål

1. mener, at landbrugerne i stigende grad vil være udsat for prisudsving, der skyldes forskellige årsager såsom landbrugsmarkedernes ustabilitet og mangler, globaliseringen, sofistikerede former for landbrugsmarkeder, større udsving i udbud på grund af klimaets manglende stabilitet, en højere sundhedsrisiko og den usikre balance i fødevarerforsyningen;

Onsdag den 14. december 2016

2. finder det nødvendigt at vedtage en mere direkte og sammenhængende politik med målrettede instrumenter på EU-plan og nationalt plan med henblik på at sikre en multifunktionel, bæredygtig landbrugsproduktion i hele Unionen og rimelige og rentable priser ved at begrænse de negative virkninger for de aktører, som er mest udsatte for navnlig prisudsving;
3. bemærker, at de forskellige landbrugssektorer i varierende grad er udsat for prisudsving, og at kalibreringen af de offentlige politikværktøjer eller de afbødningsstrategier, som aktører i disse sektorer har fastlagt, bør tilpasses hvert enkelt sektor og de faktiske, aktuelle og fremtidige risici, som landbrugerne står over for;
4. bemærker, at mens den Europæiske Union er ved at nedtrappe sine strategiske støtte til landbrug, bruger dens konkurrenter på verdensmarkedet, især USA, Brasilien og Kina meget betydelige og stigende offentlige midler på at udvikle nye risikopolitikker og instrumenter, der skal beskytte landbrugerne mod prisudsving;
5. påpeger, at Den Europæiske Union er den eneste landbrugsaktør, der baserer sin landbrugspolitik på en støtte, der er afkoblet fra produktionen, samtidig med at den afvikler sin strategiske støtte til landbrug over år;
6. konstaterer, at USA i sin landbrugslovgivning fra 2014 har indført særlige forsikringspolicer for forskellige landbrugssektorer;
7. påpeger, at den fælles landbrugspolitik har udviklet sig i de seneste årtier, men dens hovedformål om at sikre en anstændig levestandard for landbrugere og en stabil og sikker fødevarerforsyning til rimelige priser for forbrugerne er stadig relevante;
8. fremhæver i denne forbindelse den omstændighed, at en fælles europæisk politik er afgørende for en sektor, som er ansvarlig for fødevarer sikring og fødevarer sikkerhed, og som spiller en vigtig rolle, hvad angår brug af naturressourcer og sikring af en bæredygtig økonomisk og miljømæssig udvikling af landdistrikterne;
9. understreger betydningen af at udnytte synergierne mellem den fælles landbrugspolitik og andre EU-politikker;
10. bemærker, at de seneste reformer af den fælles landbrugspolitik næsten fuldstændigt har afkoblet den direkte støtte fra produktionen, har fortsat processen med konvergens for direkte betalinger og i større omfang tager hensyn til samfundsmæssige og miljømæssige interesser;
11. bemærker med bekymring en reduktion af midlerne i den fælles landbrugspolitik i årenes løb, navnlig de midler, der afsættes til den fælles markedsordning (FMO), hvilket åbner for udsigter til nationalisering af den fælles landbrugspolitik og undergraver målet om rimelige betingelser og lige konkurrencevilkår på EU's indre marked;
12. understreger, at EU-landbrugernes gennemsnitlige årsindkomster er stagneret eller endda faldet i løbet af de sidste 10 år, mens produktionsomkostningerne er steget konstant, hvilket har resulteret i en betydelig nedgang i antallet af bedrifter, der igen betyder, at mange arbejdspladser i landdistrikterne er i fare for at gå tabt;
13. mener, at Kommissionen bør udnytte hele det finansielle råderum, der er til rådighed inden for den fælles markedsordning;
14. beklager den meget langsomme gennemførelse af fusionsmarkedsordningens redskaber til at mindske den skadelige indvirkning af prisudsving og håndtere markedsforstyrrelser;
15. påpeger, at de fleste risikostyringsinstrumenter, gensidige fonde, og redskaber til indkomststabilisering og forsikring, der ydes under programmerne for udvikling af landdistrikter, gennemføres på en uensartet måde og med begrænsede budgetmidler;
16. anbefaler derfor, at de nuværende foranstaltninger under anden søjle styrkes for at øge det europæiske landbrugs konkurrenceevne, og at producentorganisationerne inddrages nøje i gennemførelsesprocessen;

Onsdag den 14. december 2016

17. opfordrer Kommissionen til at foretage en dybtgående analyse af årsagerne til både den svage udbredelse af de redskaber, som er tilgængelige under den anden søjle i den fælles landbrugspolitik, og den ikke særligt optimale gennemførelse af fusionsmarkedsordningen med henblik på at tage de relevante bestemmelser op til fornyet overvejelse;
18. understreger betydningen af at opretholde politikken om afkoblet direkte støtte under den nuværende fælles landbrugspolitik og den generelle arealbetalingsordning, som udgør kompensation for offentlige tjenester og er et afgørende element i sikringen af landbrugernes indkomst og med hensyn til at give dem en vis grad af finansiell stabilitet;
19. understreger dog, at den nuværende fælles landbrugspolitik, der mangler egnede og effektive redskaber, hverken i tilstrækkelig grad har håndteret problemet med de øgede prisudsving på landbrugsmarkederne eller har tilladt landbrugerne at reagere på markedssignaler eller udvikle løsninger til håndtering af prisændringer;
20. opfordrer Kommissionen til at træffe hasteforanstaltninger for at støtte landbruget i regionerne i den yderste periferi, bjergområder og ugunstigt stillede områder, hvor omkostningerne forbundet med produktion, høst og afsætning af produkter uden for det område, hvor de er produceret, er højere end i andre områder, og at fremlægge specifikke indikatorer for aktivering af sikkerhedsnettene for landbrugsmarkederne i disse regioner;
21. mener, at EU's fødevarerafhængighed og -sikkerhed samt udviklingen af en konkurrencedygtig og bæredygtig landbrugssektor i hele Unionen, som opfylder behovene hos borgerne, skal forblive strategiske målsætninger i den fremtidige fælles landbrugspolitik, og at det haster med at sikre landbrugere en rimelig levestandard;
22. mener, at en levedygtig fødevarerproduktion ikke kan eksistere uden de europæiske landbrugere, der konstant er udsat for prisudsving og er stærkt afhængige af stabile markeder og priser og passende offentlig finansiering og støtteforanstaltninger, der kan sikre landbrugen og familielandbrugen konkurrenceevne;
23. fremhæver i denne forbindelse den vigtige rolle, som unge landbrugere og nyttilkomne spiller med hensyn til at sikre fremtiden for europæisk landbrug;

Forslag*Tilrettelæggelse af distributionskanaler og indgåelse af kontrakter*

24. mener, at producenter inden for primærsektoren er det svageste led i fødevarekæden, navnlig i lyset af en stadig mere koncentreret og stor detailhandelssektor på europæisk og nationalt niveau, og at de bør have mulighed for at finde sammen i organisationer som f.eks. kooperativer, producentorganisationer og skabe deres egne sammenslutninger eller brancheorganisationer;
25. opfordrer Kommissionen til at lette indførelsen af kontraktuelle ordninger ved i overensstemmelse med artikel 42 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at tilpasse EU's konkurrencepolitik til de specifikke behov i landbrugssektoren med ensartede regler og en ensartet gennemførelse i alle medlemsstaterne; mener, at målene i den fælles landbrugspolitik fortsat skal have forrang frem for konkurrencereglerne, og at ethvert initiativ til en bedre tilpasning af konkurrencereglerne til landbrugssektoren bør basere sig på fusionmarkedsordningen;
26. understreger, at producenterens forhandlingsstyrke skal styrkes i fødevarekæden via faste, gennemsigtige, afbalancerede og kollektivt forhandlede kontrakter for at sætte landbrugerne i stand til at imødegå illoyal handelspraksis, styrke deres konkurrenceevne, forbedre deres indkomststabilitet, skabe merværdi og investere i innovation;
27. anmoder Kommissionen om at skabe en EU-lovgivningsmæssig ramme, der forbyder illoyal handelspraksis i fødevarerforsyningskæden, der kan forårsage prisudsving på landbrugsmarkederne;
28. understreger, at sådanne aftaler bør være af en tilstrækkelig varighed og fastsætte priserne, betalingsfristerne samt andre vilkår for leveringen af landbrugsprodukter;
29. mener, at landbrugerne i de forskellige landbrugssektorer bør kunne forhandle om kontrakter kollektivt via producentorganisationer, hvis størrelse svarer til den industrielle gruppe eller distributionsgrupper, de forhandler med;

Onsdag den 14. december 2016

30. bemærker, at det potentiale, der ligger i længerevarende integrerede forsyningskædekontrakter, terminskontrakter, kontrakter med fast margen og muligheden for at »fastlåse« en pris baseret på produktionsomkostningerne i et fastsat tidsrum, kunne give producenterne et redskab til at håndtere virkningerne af prisudsving på deres margener;

31. mener, at det bør være muligt at benytte sig af nye instrumenter i kontraktforhold, og at der også bør indføres redskaber for mægling i kontraktforhold;

32. bemærker, at brancheorganisationerne fremmer tillid og dialog mellem de forskellige interessenter (producenter, forarbejdningsvirksomheder og distributører) og letter skabelsen af merværdi gennem fælles initiativer, som hjælper landmændene med at forstå markeder og produktion bedre, fremmer bedste praksis, gør markedet mere gennemsigtigt, prognosticerer forventede produktionskapacitet og bidrager til at forbedre udbudsstyring og udfærdige standardkontrakter, der er forenelige med EU's regler og bestemmelser;

33. opfordrer Kommissionen til at tilskynde EU-relaterede brancheorganisationer til i fællesskab at forsvare producentinteresserne i de sektorer, der er mest orienteret mod grænseoverskridende markeder, såsom frugt- og grøntsagssektoren;

34. anerkender den indsats, der ydes af europæiske kooperativer ved at samle og hjælpe producenterne med at styrke deres position i værdikæden, og mener, at det er nødvendigt at tilskynde dem til at spille en større rolle i landbrugssektoren, hvilket afbøder virkningerne af uforholdsmæssigt store udsving på markederne;

Risikostyringssystemer

35. anbefaler, at instrumenterne for klima, sundhed og økonomiske risikostyring, navnlig de forskellige former for risikoforsikring af landbrugsproduktionen, redskaber til indkomststabilisering, mekanismer til individuel ydelse og gensidige fonde videreudvikles i en markedsorienteret fælles landbrugspolitik for at begrænse følgerne af prisudsving og fremme en prognosebaseret driftsforvaltning;

36. opfordrer Kommissionen til at fremme udvekslingen af bedste praksis mellem medlemsstaterne og udvikle nye værktøjer, som ikke kun bør være retfærdige, effektive og reaktive, men også overkommelige og tilgængelige for landbrugerne med henblik på at forebygge og styre de risici, der er forbundet med ustabile priser, og dermed skabe et grundlag for drøftelse af de fremtidige reformer af den fælles landbrugspolitik;

37. understreger, at sådanne redskaber, der følger sammen med det direkte betalingssystem, skal råde over tilstrækkelige ressourcer til at øge landbrugen modstandsdygtighed og samtidig mindske behovet for efterfølgende krisestyring;

38. mener, at sektorspecifikke gensidige fonde, der er oprettet på initiativ af landbrugere, kan stabilisere landbrugernes indkomster i en vis udstrækning i lyset af, at fortjenstmargener på deres produkter varierer;

39. mener desuden, at disse gensidige fonde ikke bør erstatte støtte fra Unionen og bør kombineres med national støtte;

40. opfordrer endvidere Kommissionen til at tage initiativer og tilbyde incitamenter til at oprette sådanne fonde og samtidig sikre, at enhver fremtidig risikostyringsordning lever op til og om nødvendigt supplerer forsikringsordninger, der er vedtaget på nationalt plan af medlemsstaterne;

41. mener, at prisudsving også kan forvaltes på nationalt plan, og opfordrer medlemsstaterne til at tage hensyn til markedets volatilitet i deres skattelovgivning ved at gøre det muligt for landbrugerne at skabe mekanismer til individuel ydelse, som kunne være skattefri;

42. mener, at landbrugerne er blandt de økonomisk mest sårbare aktører på markederne, især dem, som har investeret i udviklingen af deres bedrifter;

43. mener desuden, at den fælles landbrugspolitik værktøjer, såsom effektiv likviditetsbistand eller forebyggende opsparingsordning skal indføres for at forhindre, at investeringsniveauet sænkes;

Onsdag den 14. december 2016

44. understreger, at landbrugsbedrifter kun har råd til at innovere, hvis omkostningerne er lave, og der er en vis grad af likviditet til rådighed; understreger i denne forbindelse, at en stabil indkomst er en af forudsætningerne for at gøre det muligt for landbrugerne at låne;
45. bemærker, at banksektorens rolle og tiltag har en akut indvirkning på producenterne, og at den stigende gæld i landbruget medfører yderligere byrder for sektoren i en tid med prisudsving;
46. understreger betydningen af at informere landbrugerne bedre om EIB's centrale rolle, hvad angår støtte og udvikling af landdistrikternes økonomi, og hvordan de kan drage fordel af innovative finansielle instrumenter;
47. mener, at landbrugere og landbrugsorganisationer bør få bedre oplysninger om modernisering af bedrifter og deres bæredygtighed og konkurrenceevne, samtidig med at der bør tilbydes uddannelseskurser om risikostyring og markedsdata, margener og prisudsving;
48. opfordrer Kommissionen til i tæt samarbejde med de nationale myndigheder og landbrugssammenslutninger at iværksætte en oplysningskampagne om de risikostyringsværktøjer, der er til rådighed under søjle II og i fusionsmarkedsordningen;
49. opfordrer medlemsstaterne og de lokale myndigheder til at styrke ovennævnte aspekter i deres programmer for almen landbrugsuddannelse og erhvervsuddannelse;
50. mener, at en af måderne til at stabilisere markederne og mindske prisudsving er at sikre en bedre balance mellem udbud og efterspørgsel;

Observatorier for landbrugsmarkeder og -priser

51. mener, at landbrugsmarkederne skal være gennemsigtige, hvilket primært kan opnås ved at gøre offentliggørelsen af de eksisterende oplysninger om priser og omkostninger mere rettidig og gøre dem lettere tilgængelige og anvendelige for alle aktører i forsyningskæden, fra produktion til distribution, og således begrænse spekulation og prisudsving;
52. bemærker imidlertid, at prisdokumentation i sig selv ikke vil bidrage til at forbedre landbrugernes modstanddygtighed over for prisudsving eller løse de strukturelle mangler i markedsordningen såsom ubalancer mellem udbud og efterspørgsel;
53. tilskynder til oprettelse af et europæisk kort med realtidsoplysninger om rådigheden af landbrugsprodukter;
54. glæder sig over udbredelsen til andre sektorer af yderligere instrumenter til markedsovervågning;
55. understreger fordelene for landbrugere ved at blive bekendt med prisdannelsen og -udsvingene samt tendenserne i udbuddet, når de forhandler kontrakter med alle andre aktører;
56. anbefaler, at der oprettes et europæisk landbrugsprisobservationsorganer, der omfatter hele kæden fra producentprisen til den endelige salgspris for at garantere løbende og segmentspecifikke analyser af landbrugsmarkeder;
57. anbefaler at inddrage økonomiske aktører i forbindelse med udarbejdelsen af aktuelle og relevante data om udviklingen i kort- og mellemsigtede prognoser, der hver eller hver anden måned kan stilles til rådighed med oplysninger, der specifikt er målrettet behovene i den pågældende sektor;
58. opfordrer indtrængende Kommissionen til at tilvejebringe de nødvendige ressourcer til observatorier for at sætte dem i stand til at udarbejde henstillinger og ikke blot overvåge markedsforstyrrelserne;

Kriseforebyggelses- og styringsredskaber

59. mener, at den fælles landbrugspolitik traditionelle krisestyringsredskaber (offentlig intervention og privat oplagring) ikke længere er tilstrækkeligt effektive i en globaliseret økonomi;

Onsdag den 14. december 2016

60. opfordrer derfor Kommissionen til at udvikle kombinerbare og/eller supplerende offentlige og private redskaber sammen med en skræddersyet, bindende mekanisme for tidlig varsling for at sikre velfungerende markeder og modvirke markedskriser;
61. mener, at Kommissionen bør anvende alle de redskaber, den allerede råder over i fusionsmarkedsordningen for at bekæmpe kriser;
62. beklager den lave anvendelse af krisereserven, hvilket hovedsagelig skyldes budgetmæssige regler, bl.a. reglen om etårighed, og den skønsbeføjelse, som Kommissionen råder over med hensyn til at frigive midler fra reserven;
63. anmoder derfor om, at reserven til kriser sættes uden for den fælles landbrugspolitik budget, og at den kommer til at fungere som kilde til finansiering af krisestyringsredskaber;
64. betragter konjunkturudlignende foranstaltninger som kriseforebyggelses- og forvaltningsinstrumenter, som EU i kombination med risikohåndteringsværktøjer kan bruge til at gribe ind på landbrugsmarkederne i tilfælde af »force majeure«-kriser for at undgå betydelige prisfald;
65. opfordrer Kommissionen til at gennemføre en undersøgelse om, hvordan man ved hjælp af konjunkturudlignende støtte kan udvikle mekanismer til forebyggelse og bekæmpelse af kriser som følge af prissvingninger, og til at øge fleksibiliteten i de årlige budgetter inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme for at tage højde for den kontracykliske støtte;

o

o o

66. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.
-